

مقاله پژوهشی

بررسی مقایسه‌ی ابعاد کارکرد خانواده نوجوانان بزهکار و عادی

سید کاوه حجت^۱، ابراهیم ابراهیمی ثانی^{۲*}، سجاد مولوی گنجه^۳، سرور کاظمی^۴، نازنین ابراهیمی ثانی^۵

^۱استادیار روانپزشکی، مرکز تحقیقات اعتیاد و علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد
^۲کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی، مرکز مراقبت بعد از خروج زندانهای خراسان شمالی، بجنورد، ایران
^۳کارشناس ارشد مدیریت برنامه ریزی آموزشی، دفتر آموزش و پرورش سازمان زندان ها، تهران، ایران
^۴دانشجوی کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، مرکز تحقیقات علوم رفتاری اعتیاد، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران
^۵دانشجوی کارشناسی روانشناسی عمومی، مرکز تحقیقات علوم رفتاری اعتیاد، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران

*نویسنده مسئول: کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی، مرکز مراقبت بعد از خروج زندانهای خراسان شمالی، بجنورد، ایران

پست الکترونیک: eesani65@yahoo.com

وصول: ۹۲/۶/۳ اصلاح: ۹۲/۱۰/۸ پذیرش: ۹۲/۱۱/۶

چکیده

زمینه و هدف: پایداری نهاد خانواده در طول دوره های مختلف تاریخی دلالت بر کارکردی بودن این نهاد دارد، بدین منظور هدف پژوهش حاضر بررسی مقایسه‌ی ابعاد کارکرد خانواده نوجوانان بزهکار و عادی می باشد.

مواد و روش کار: این مطالعه از نوع طرح های علی-مقایسه ای است. در این مطالعه، ۱۳۸ نفر (۴۶ نوجوان پسر، ۴۶ مادر و ۴۶ مرد) که با روش نمونه گیری در دسترس انتخاب و از لحاظ خصوصیات دموگرافیک (سن، تحصیل، تعداد فرزندان، وضعیت اشتغال) همسان شده بودند، مورد مقایسه قرار گرفت. پرسشنامه سنجش خانواده (FAD) در هر دو گروه اجرا شد. برای بررسی تفاوت بین گروه ها از آزمون های آماری کای دو، t مستقل با نرم افزار SPSS ۱۶ استفاده شد.

یافته ها: یافته های این تحقیق نشان داد که بین میانگین ابعاد کارکرد خانواده دو گروه در چهار خرده مقیاس (نقش ها، روابط، درگیری اثر بخش، کنترل رفتاری) تفاوت معنی داری وجود دارد، اما در متغیرهای (حل مساله و پاسخ گویی اثربخش) تفاوت معنی داری مشاهده نشد.

نتیجه گیری: توجه به کارکرد خانواده و خانواده درمانی در ارزیابی و مشکلات رفتاری و روانشناختی نوجوانان، به ویژه اختلالات رفتاری پسر نوجوان، در کاهش آسیب های اجتماعی و رفتارهای پر خطر نوپدید اهمیت خاصی دارد.

واژه های کلیدی: کارکرد خانواده، نوجوانان، بزهکار

مقدمه

یکی از مسائل پیچیده و ناراحت کننده موضوع کودکان و نوجوانان بزهکار^۱ است که روز به روز گسترش بیشتری می یابد [۴]. آمارهای منتشره نشان می دهد که علی رغم بهبود وضع زندگی به لحاظ رشد و تحولات فرهنگی و اجتماعی و همچنین توسعه و گسترش مراکز و موسسات خدمات روان شناختی، باز آمار جرایم ارتكابی کودکان و نوجوانان، افسار گسیخته است. عوامل و دلایل احتمالی زیادی بر این پدیده ی ناگوار اجتماعی مترتب است که از

خانواده اولین پایه گذار شخصیت، ارزش ها و معیارهای فکری کودک است. کنش های متقابل میان والدین و فرزندان، اساس تحول عاطفی کودک تلقی می گردد و این کنش متقابل در تمام مراحل عمر وی، خود را نشان می دهد. از جمله مراحل بسیار مهم، دوره نوجوانی است که مرحله استرس آور برای والدین و نوجوان است و تاثیرات والدینی در طی کردن این مرحله و توسعه ی تغییرات نرمال آن بسیار حائز اهمیت است [۱].

جمله‌ی آنها مسایل مربوط به علل اجتماعی، خانوادگی، و ویژگی‌های شخصیتی و شناختی خود فرد بزهکار است [۲].

نوجوانی، دوره رفتارهای پرخطر و افزایش اکتشاف است. این دوره تحولی، با افزایش احتمال خطر برای شروع مصرف دارو و رشد شناخت اعتیاد شناخته شده است. کمبودهای عاطفی و تربیتی، عوامل اقتصادی، سیاسی، از جمله عوامل مهم در بروز بزهکاری نوجوانان است [۳]. خانواده به عنوان کوچکترین واحد اجتماعی اساس تشکیل جامعه و حفظ روابط انسانی را بر عهده دارد. در بین بسیاری از صاحب نظران در این زمینه توافق کلی وجود دارد که نوجوانان بزهکار غالباً در معرض آن گونه از روابط اجتماعی قرار دارند که از ویژگی‌های آن، نبودن رابطه و پیوند نزدیک و صمیمانه بین پدر و فرزند و مادر و فرزند است که به تدریج کیفیت این رابطه در رفتار آنان نسبت به دیگران اثر می‌گذارد [۷].

هیرشی^۱ معتقد بود که برای بزهکار شدن فرد، نیازی به عوامل انگیرشی نیست؛ تنها عامل مورد نیاز، فقدان کنترل است که به فرد این آزادی را می‌دهد که فواید جرم را نسبت به هزینه‌های آن ارزیابی کند. این دیدگاه مشتمل بر چهار متغیر است: وابستگی، تعهد، درگیر بودن و اعتقاد. مقصود هیرشی از وابستگی، میزان وابستگی فرد به دیگران است [۲۳].

نظریه پردازان سیستمی خانواده را یک سیستم در نظر می‌گیرند. سیستمی که در آن اعضا بر هم تأثیر گذاشته و از یکدیگر تأثیر می‌پذیرند. از بین مدل‌های مبتنی بر تئوری سیستمی، مدل مک مستر (۱۹۹۳)، برای خانواده مطلوب ارائه شده است. این مدل برای اولین بار توسط اپشتاین، ریان، بیشاپ، میلر، کیتنر در سال ۱۹۷۸ مطرح شد. بر اساس این مدل کارکرد های ضروری خانواده، نقش‌هایی است که باید برای کارکرد سالم تر خانواده انجام گیرد. نقش‌ها در قالب رفتارهایی تکراری موجود در مجموعه‌ای از فعالیت‌های دو جانبه با سایر اعضای خانواده تعریف شده‌اند. کارکردهای ضروری شامل تأمین امور مادی، تغذیه، حمایت اعضای خانواده و ایجاد مهارت

های زندگی و حفظ و کنترل سیستم خانواده می‌شود [۳۰].

نخستین وابستگی‌ها و تعاملات، با والدین است و به دنبال آن وابستگی دوستان، معلمان، رهبران مذهبی و سایر اعضای جامعه بروز می‌کند. هیرشی معتقد است هنگامی که فرد درگیر فعالیت‌های متعارف باشد، فرصت گرایش به سوی رفتار انحراف آمیز را از دست می‌دهد. تصور گاتفردسون^۲ و هیرشی، بر این است که پایین بودن کنترل خود، می‌تواند مبین استعداد فرد برای ارتکاب یا عدم ارتکاب جرایم باشد. هم چنین بالا بودن کنترل خود، مبین احتمال انطباق فرد با هنجارهای اجتماعی و قوانین است [۹]. در نظریه کنترل خود، کودکانی که مشکلات رفتاری دارند، معمولاً به بزهکاران نوجوان، و در نهایت به بزرگسالان مجرم تبدیل می‌شوند [۱۰]. در خانواده‌هایی که اغلب نسبت به گفت و شنودها متعهد نیستند و جایگاه ارزش کمی برای ارتباطات یا نگهداری و حمایت از واحد خانواده قائل هستند [۱۲، ۲۴]، میزان تعاملات بین اعضای خانواده کم است و بر خلاف خانواده‌های کثرت‌گرا، والدین به تصمیمات فرزندان و برقراری ارتباط و محاوره با آنان علاقه‌ای نشان نمی‌دهند [۱۳]. مطالعات فراوانی نشان می‌دهد که مشکلات رفتاری و انحرافات افراد بیشتر ریشه در خانه‌هایشان دارد و عملکردهای بد خانوادگی به وسیله‌ی طلاق، مرگ والدین یا مشکلات دیگر نوجوانان را به سوی مشارکت در رفتارهای پرخطر سوق دهد [۱۴]. همچنین نتایج تحقیقات نشان داده که کانون‌های جرم خیز ابتدا در حواشی شهرها و سپس نقاط مرکزی را در برمی‌گیرد و می‌تواند به عنوان یکی از عوامل انحرافی و بزهکاری کودکان و نوجوانان باشد [۱۵]. از طرف دیگر، اعضای خانواده‌هایی که گفت و شنود و هم‌نوییی را در الگوهای ارتباط خانوادگی شناسایی کردند و خودانگیزخته با یکدیگر تعامل دارند، اعضا را وادار به یکسان نمودن نگرش‌ها، ارزش‌ها و باورها می‌کند و بر حرف‌شنوی از پدر و مادر و دیگر بزرگسالان استوار است [۱۶]. اتادا^۳ (۲۰۰۱) گزارش کرد که ارتباط بین والدین و نوجوان زمانی که گرم هست، یک محیط سالم برای توسعه و

2 -Gottfredson

3 -Etada

1 -Hirschi

کارکرد خانواده را در قالب ۷ عامل ارزیابی می کند. این عوامل عبارتند از حل مسئله، ارتباطات، نقش ها، پاسخدهی عاطفی، درگیری عاطفی، کنترل رفتار و کارکرد کلی. اپشتاین و بیشاب (۱۹۸۳) ضرایب آلفای کرونباخ مربوط به ابعاد مقیاس سنجش کارکرد خانواده را بین نقش ها ۰/۷۲ و کارکرد کلی ۰/۹۲ گزارش کرده اند [۲۸]. همچنین در تحقیقی دیگر نیز ضریب آلفای کرونباخ را بین ۰/۷۲ تا ۰/۸۳ در خرده مقیاس ها و در مقیاس کلی ۰/۹۲ تعیین شده است [۲۹]. سپس داده های جمع آوری شده بوسیله نرم افزار SPSS ۱۶ و توسط آماره های توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و نیز آمار استنباطی (کای دو و تی مستقل) به تجزیه و تحلیل داده های به دست آمده پرداخته شد.

یافته ها

نتایج مقایسه ی موضوعات مورد نظر در افراد عادی و بزهکار در جدول یک ارائه شده است. همانگونه که در جدول یک مشاهده می شود. بین تحصیل، سن، تعداد فرزندان، اشتغال، گروه بزهکار و عادی تفاوت معنی دار مشاهده نشد و دو گروه با یکدیگر همسان بودند.

جدول ۲ که یافته های توصیفی را نشان می دهد، بیانگر میانگین بالاتر در متغیرهای (روابط، نقش ها، درگیری اثر بخش، کنترل رفتاری و کارکرد کلی) برای خانواده بزهکاران نسبت به خانواده عادی می باشد. در حالی که میانگین های حل مساله و پاسخ گویی اثر بخش در خانواده بزهکار و عادی تفاوت چندانی مشاهده نشد.

همانطور که در جدول ۳ ملاحظه می شود، احتمال پذیرش فرضیه صفر برای مقایسه عملکرد خانواده بزهکار و عادی در متغیرهای حل مساله ($\text{Sig}=0/008$)، و پاسخ گویی اثر بخش ($\text{Sig}=0/44$) از ۰/۰۵ بزرگتر است، بنابراین، می توان نتیجه گرفت که بین عملکرد افراد دو گروه در متغیرهای حل مساله و پاسخ گویی اثر بخش تفاوت معنی داری وجود ندارد. داده های جدول ۳ نشان می دهد که احتمال پذیرش فرضیه صفر برای مقایسه عملکرد دو گروه بزهکار و عادی در متغیرهای روابط، نقش ها، درگیری اثر بخش، کنترل عاطفی و کارکرد کلی خانواده از ۰/۰۵ کوچکتر است ($\text{Sig}=0/001$). بنابراین

پیشرفت نوجوان خلق می شود و نوجوانان بلوغ کامل را در خانواده های با احساس و پذیرش نشان می دهند [۱۴]. یافته های ویلسون نیز نشان می دهد که ۴۴ درصد بزهکاران در خانواده های بی بند و بار زندگی کرده اند [۲۵].

عوامل مرتبط با خانواده به طور مستقیم و غیر مستقیم سازه های مرتبط با خود را متأثر می سازد [۲۶]. با توجه به پیشینه ذکر شده که توجه محققین را به طور اختصاصی به ابعاد خاصی از ساختار یا کارکرد خانواده نشان می دهد، ما در این پژوهش بر آن شدیم تا ابعاد کارکرد خانواده نوجوانان بزهکار را بررسی و با گروه عادی مقایسه کنیم.

روش کار

پژوهش حاضر از نوع علی-مقایسه ای می باشد. جامعه آماری شامل یک گروه مورد و یک گروه گواه بوده است. پس از کسب مجوزهای لازم و اخذ رضایت آگاهانه از نمونه ها و ایجاد اطمینان در جهت رازداری و عدم افشای هویت فردی نمونه ها در تمامی مراحل طرح، کلیه نوجوانان پسر بزهکار مستقر در کانون اصلاح و تربیت زندانهای خراسان شمالی، که بنا بر تعریف بزهکاری اقدام به عملی نموده که بر خلاف موازین، مقررات و معیارهای ارزشی و فرهنگی جامعه بوده است. به همراه والدین آنان (پدر و مادر) به روش سرشماری به عنوان گروه مورد پژوهش انتخاب شدند. نوجوانان پسر عادی و والدین آنان (پدر و مادر) نیز پس از همسان سازی گروهی از نظر متغیرهای جمعیت شناختی (سن، تحصیل، تعداد فرزندان، وضعیت اشتغال) با روش نمونه گیری در دسترس به عنوان گروه گواه وارد مطالعه شدند و در مجموع این مطالعه بر روی ۱۳۸ نفر (۴۶ نوجوان پسر، ۴۶ مادر و ۴۶ پدر) انجام گردید.

برای ثبت اطلاعات دموگرافیک از چک لیست محقق ساخته و مقیاس سنجش کارکرد خانواده (FAD)^۱ بر اساس الگوی مک مستر (۱۹۷۸) استفاده گردید [۲۷]. این ابزار در سال ۱۹۸۲ توسط اپشتاین و بیشاب^۲ طراحی شده که دارای ۵۳ ماده، با هدف توصیف ویژگی های سازمانی و ساختاری خانواده تهیه شده است. این مقیاس،

1- Family A Ssesment Device

2- Epstein, Bishop

جدول ۱: مقایسه‌ی ویژگی‌های دموگرافیک در افراد بزهکار و عادی

متغیر	سطوح	بزهکار	عادی	آلفا
نسبت خانواده	پدر خانواده	۲۳	۲۳	۱/۰۰
	مادر خانواده	۲۳	۲۳	
	فرزند خانواده	۲۳	۲۳	
وضعیت تحصیلی	بیسواد	۲۳	۱۷	۰/۰۶۹
	ابتدایی	۱۷	۲۱	
	سیکل	۲۰	۱۹	
	دیپلم	۹	۱۲	
	۱-۳	۶	۹	۰/۴۴۷
جمعیت خانوار	۳-۵	۱۰	۹	
	۵ به بالاتر	۷	۵	
سن	۱۰-۱۴	۱۲	۷	
	۱۴-۱۸	۱۱	۱۶	۰/۲۳۸
سن والدین	۳۱-۳۹	۲۴	۱۴	۰/۰۹۵
	۳۹-۴۸	۲۲	۳۲	
وضعیت اشتغال خانوار	بیکار	۹	۷	۰/۰۹۴
	آزاد	۱۰	۱۱	
	کارمند	۳	۶	

جدول ۲: میانگین، انحراف معیار متغیرهای کارکرد خانواده در دو گروه بزهکار و عادی

متغیرها	گروه بزهکاران		گروه عادی		تعداد
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	
حل مساله	۱/۷۶	۰/۳۲	۱/۸۶	۰/۳۱	۶۹
روابط	۲/۰۵	۰/۲	۱/۸۲	۰/۴	۶۹
نقش‌ها	۱/۹۳	۰/۲۴	۱/۷۶	۰/۳۸	۶۹
پاسخ‌گویی اثر بخش	۲/۱۵	۰/۲۱	۲/۱۷	۰/۲۲	۶۹
درگیری اثر بخش	۲/۰۸	۰/۳۳	۱/۹	۰/۴۲	۶۹
کنترل رفتاری	۲/۲	۰/۳	۱/۹۱	۰/۴۵	۶۹
کارکرد کلی	۲/۱	۰/۲۶	۱/۸۹	۰/۳۹	۶۹

کارکرد های خانواده

جدول ۳: نتایج t مستقل بین خرده مقیاس های کارکرد خانواده در دو گروه بزهکار و عادی

متغیرها		آزمون برابری واریانسها		آزمون مقایسه بین میانگین دو گروه				
		F	T	درجه آزادی	سطح معنی داری	اختلاف بین میانگین ها	اختلاف خطای استاندارد	فاصله اطمینان در %۹۵
حل مساله	با فرض برابری واریانسها	۰/۴۸	- ۲/۶۷	۲۷۴	۰/۰۰۸	- ۰/۱۰	۰/۰۳۸	- ۰/۱۸
	با فرض نابرابری واریانسها	-	- ۲/۶۷	۲۷۳/۹	۰/۰۰۵	- ۰/۱۱	۰/۰۳۸	- ۰/۱۸
روابط	با فرض برابری واریانسها	۸۷/۶	۵/۹۳	۲۷۴	۰/۰۰۰	۰/۲۳	۰/۰۳۸	۰/۱۵
	با فرض نابرابری واریانسها	-	۵/۹۳	۲۰۳/۴	۰/۰۰۰	۰/۲۳	۰/۰۳۸	۰/۱۵
نقش ها	با فرض برابری واریانسها	۵۵/۵	۴/۲	۲۷۴	۰/۰۰۰	۰/۱۷	۰/۰۳۹	۰/۰۹
	با فرض نابرابری واریانسها	-	۴/۲	۲۳۲/۸	۰/۰۰۰	۰/۱۷	۰/۰۳۹	۰/۰۹
پاسخ گویی اثر بخش	با فرض برابری واریانسها	۰/۰۰۲	- ۰/۷۷	۲۷۴	۰/۴۴۴	- ۰/۰۲	۰/۰۲۶	- ۰/۰۷
	با فرض نابرابری واریانسها	-	- ۰/۷۷	۲۷۲/۵	۰/۴۴۴	- ۰/۰۲	۰/۰۲۶	- ۰/۰۷
درگیری اثر بخش	با فرض برابری واریانسها	۲۰/۹	۳/۹	۲۷۴	۰/۰۰۰	۰/۱۸	۰/۰۴۶	۰/۰۸۶
	با فرض نابرابری واریانسها	-	۳/۹	۲۵۷/۹	۰/۰۰۰	۰/۱۸	۰/۰۴۶	۰/۰۸۶
کنترل عاطفی	با فرض برابری واریانسها	۳۹/۶	۶/۳	۲۷۴	۰/۰۰۰	۰/۲۹	۰/۰۴۶	۰/۲
	با فرض نابرابری واریانسها	-	۶/۳	۲۳۷/۸	۰/۰۰۰	۰/۲۹	۰/۰۴۶	۰/۲
کارکرد کلی	با فرض برابری واریانسها	۳۳/۳	۵/۳	۲۷۴	۰/۰۰۰	۰/۲۱	۰/۰۴	۰/۱۳
	با فرض نابرابری واریانسها	-	۵/۳	۲۷۳/۹	۰/۰۰۰	۰/۲۱	۰/۰۴	۰/۱۳

جدول ۴: خلاصه نتایج آزمون t مستقل در دو گروه بزهکار و عادی

آزمون مقایسه بین میانگین دو گروه		آزمون برابری واریانسها								
فاصله اطمینان در	اختلاف	اختلاف	سطح معنی	درجه	T	سطح	F	متغیرها		
	خطای	بین	داری دو	آزادی		معنی				
	استاندارد	میانگین ها	دامنه			داری				
پایین	۰/۱۰۴	۰/۱۶	-۰/۱۴	۰/۰۰۰	۱۹۳۰	۸/۴۷	۰/۰۰۰	۹۹/۵۲	با فرض برابری	کلیه مولفه
بالا	۰/۱۶۷	۰/۱۶	-۰/۱۴	۰/۰۰۰	۱۸۰۹/۷	۸/۴۷	-	-	با فرض نابرابری	های کارکرد خانواده

هویت، درک ارزش وجودی خویشتن، خودآگاهی، استقلال عاطفی از خانواده، برقراری روابط سالم با دیگران و کسب مهارت‌های لازم در دوست‌یابی را دارند. تأمین این گونه نیازها در محیط خانوادگی گرم و ارضاء کننده صورت می‌گیرد. پالنسکی و لائور^۱ (۱۹۸۷) در تحقیقات خود خاطر نشان کردند که یکی از اساسی‌ترین مشکلاتی که منجر به بزهکاری نوجوانان می‌گردد، تعارضات مداوم در خانواده است [۶]. در تحقیق دیگری که توسط مک کارتی، هاگان و مارتین^۲ [۱۱] صورت گرفت، وضعیت نابسامان خانواده یکی از دلایل اساسی فرار از خانه و به تبع آن زمینه بزهکاری به حساب می‌آید. برسلا و لوسیا^۳ انسجام خانواده را به عنوان یکی از عوامل منجر به سلامت روحی- روانی کودکان معرفی کرده اند [۱۶]. پژوهش‌ها بر وجود رابطه منفی بین انسجام خانواده و اضطراب، افسردگی، خودکشی، فرار از منزل، بزهکاری و نشانه‌های جسمانی فرزندان [۱۷] و رابطه مثبت آن با سلامت جسم و روان

می‌توان نتیجه گرفت که بین کارکرد افراد دو گروه بزهکار و عادی در متغیرهای فوق تفاوت معنی‌داری وجود دارد. داده‌های جدول ۴ نشان می‌دهد که احتمال پذیرش فرضیه صفر برای مقایسه عملکرد دو گروه بزهکار و عادی در کلیه مولفه‌های کارکرد خانواده از ۰/۰۵ کوچکتر است ($\text{sig} = 0 / 05$). بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که بین کارکرد کلی خانواده‌های دو گروه بزهکار و عادی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. از این رو، با توجه به شواهد جمع‌آوری شده در این تحقیق می‌توان نتیجه گرفت که به طور کلی عملکرد خانواده‌های بزهکار و عادی متفاوت است.

بحث

همان‌طور که یافته‌ها نشان داده است، بین کارکرد خانواده‌های نوجوانان بزهکار با نوجوانان عادی تفاوت معناداری وجود دارد. این یافته‌ها نیز با یافته‌های مطالعات قبلی در مورد تفاوت معنادار بین عملکرد خانواده نوجوانان بزهکار و عادی همخوانی دارد. خانواده به عنوان اولین و مهمترین کانون رشد و تربیت نوجوانان، اهمیت فوق‌العاده‌ای در شکل‌گیری و تکامل رفتاری دارد. در این دوره، نوجوانان نیازهای گوناگونی از قبیل کسب

1 -Palenski, Launer

2 -Mccarthy, Hagan, Martin

3-Breslau, Lucia

تشکر و قدردانی

پژوهشگران بر خود لازم می دانند مراتب تشکر و قدردانی خود را از شورای تحقیقات اداره کل زندانهای خراسان شمالی و همکاران کانون اصلاح و تربیت، که در انجام این پژوهش همکاری صمیمانه ای داشتند، ابراز دارند. این پژوهش با هزینه شخصی نویسندگان به انجام رسیده است و از حمایت مالی سازمانی استفاده نگردیده است.

[۱۸] انطباق و سازگاری، عزت نفس، حل مساله [۱۹] تأکید دارند.

به گفته یانگ، واین و آدامز^۱ می توان کارکرد خانواده را در خانواده های دارای نوجوانان بزهکار بدین گونه شمرد: ۱- نظارت و کنترل غیر مکفی از سوی والدین ۲- درگیری و اختلاف نظر والدین با یکدیگر و اختلاف شدید درون خانواده ۳- حمایت عاطفی اندک از سوی والدین [۲۰]. در این تحقیق نیز یافته ها نشانگر آن بود که بزهکاری نوجوانان پسر در خانواده های غیرکارآمد به دلیل خشونت های رایج کلامی و جسمانی، تعارضات و اختلافات والدین، ناامنی، عواطف سرد و بی مهری های والدین و عوامل بسیاری که مخل روابط سالم در درون خانواده است، نوجوانان را به سوی بزهکاری سوق می دهد.

بارنز و اولسون^۲ نیز دریافتند در خانواده های متعادل نوجوانان امید و رضایتمندی بیشتری از زندگی خود داشتند [۲۱].

در خانواده با عملکرد مطلوب، نوجوانان مسوولیت پذیری بیشتری دارند. چنانچه نالر و کالان^۳ اشاره می کنند، خانواده های پذیرنده و حمایت کننده، فرزندان خود را تشویق می کنند تا راه ها و نظرات خود را تجربه کنند، در چنین خانواده هایی کودک و نوجوان بیشتر احساس امنیت می کند و خلاق و مسوولیت پذیرتر است [۲۲].

نتیجه گیری

از یافته های این پژوهش می توان به این نتیجه دست یافت که هر چه پیوندهای قوی با خانواده در بین نوجوانان بیشتر باشد می تواند عاملی کنترلی جهت کاهش رفتار بزهکاری باشد. در خاتمه، جهت پیشگیری از رفتارهای نابهنجار و پرخطر کودکان و نوجوانان، آگاه سازی و آموزش به موقع خانواده ها در زمینه تربیت فرزندان و شیوه های فرزند پروری و همچنین آموزش به کودکان و نوجوانان در محیط و موقعیت های مختلف پیشنهاد می گردد.

1- Young, Wayne, Adams

2-Barnes, Olson

3-Nolier, Callan

References

1. Driscoll A, Russelly S, Crockettz L, Parenting styles and youth well-being across immigrant generations, *Journal of Family Issues* 2008; 29: 185-209.
2. Garcia M, Shaw DS, Winslow EB, Yaggi KE, Destructive sibling conflict and the development of conduct problems in young boys, *Developmental Psychology* 2000;36:44-53.
3. Jennifer L. , Patterson C. J. Delinquency, victimization, substance use among Adolescents with female same sex parents, *Journal of Family psychology* 2006; 20(3); 526-530.
4. Low S, Shortt JW, Snyder J, Sibling influences on adolescent substance use: The role of modeling, collusion, and conflict, *Development and Psychopathology* 2012;24:287-300.
5. Palensk J. E. , Launer H M, The : Aredefineition. *Journal of Adolescence*, 1978; 22: 347-362, process of running away.
6. Palensk J. E. , Launer H M, The : Aredefineition, *Adolescence* 1978; 22: 347-362, process of running away.
7. Palusci V J, Crum P, Bliss R, Bavolek S J, Changes in parenting attitudes and Knowledge among inmates and other at, Risk population after a family nurturing program, *Children and Youth Services Review*, 2008; Vol 30: 2-23.
8. Gottfredon M, Hirschi T. A, General theory of crime, Stanford: Stanford University Press ,1990.
9. Sun Y, Li Y, Postdivorce Family Stability and Changes in Adolescent' Academic Performance: A Growth-Curve Model, *Journal of Family Issues*, 2009; 30(11): 1527-39.
10. Victor m., Bernat H., bernstien A., layne E, Effects of parent and family characteristic on treatment outcome of anxious children, *Journal of Anxiety Disorders*, 2007; 21: 835-848.
11. Mc Carry H.J, Huggan M.j , Matrtin A.C. (2002), Preventing Material Distress through Communication and Conflict Management Training: A 4 and 5 year Follow-up, *Journal of counseling and clinical psychology*, 115(3), 530 – 546 .
12. Lehti V, Sourander A, Sillanmaki L, Helenius H, Tamminen T, Kumpulainen K, Almqvist F, Psychosocial factors associated with becoming a young father in Finland: a nationwide longitudinal study, *BMC Public Health J*, 2012 ; 12: 560.
13. Okrodudu G. Influence of parenting styles on adolescent delinquency in Delta Central Senatorial District, *EDO Journal of Counselling*, 2010; 3: 58-86.
14. Newman, Oscar, Defencible space, Crime prevention through urban design, New York, Macmillan 1999.
15. Fitzpatrick M.A , The family communication patterns theory: Observations on its development and application, *Journal of Family Communication* 2004; 4: 167-79.
16. Breslau N, Lucia V, Family cohesion and investigation, *Psychiatry Research J*, 2006; 141: 141-149.
17. Dignath C, Buettner G, Langfeldt H.P, How can primary school students learn self-regulated learning strategies most effectively? , *Educational Research Review*, 3 , 101-129.
18. Cheng, Fan, yen, Childhood physical and sexual Abuse prevalence and correlates among acloescents Living in rural Taiwan child Ab. 2008.
19. Damas E. J, Laughlin J, Latent model of family process in african American families: Relationships to child competence, achievement, and problem behavior, *Journal of Marriage and Family* 2001; 63: 967-98.
20. Young R. L., Wayne G., Matt hews B. , Adams G. Runaway youth: Annual report activities conducted to implement the tunaway, 1983; 75: 28-54.
21. Barnes H.L. , Olson D.H . Parent-Adolescent communication and the circumplex model, *Child development*, 1985; 56(2) : 438-447.
22. Noller P, Callan V, The adolescent in the family, London: Routledge, publisher 1991.
23. Hirschi, Travis, Causes of delinquency, Berkeley and Los Angeles, University of California , press 1969.
24. Bakker A, Maertens K.J , Van Son M.J , Van Loey N.E , Psychological consequences of pediatric burns from a child and family perspective: A review of the empirical literature, *Clinical psychology review* 2013; 33(3): 361-371.
25. Wilson C.M , The Relation among parental Factors and Achievement of African American Urban Youth, *The Journal of Negro Education* 2009 ; 78(2) : 102-14.

26. Hosseini M, Bayat R, Yaghmaei F, Hosseinzadeh S, Nasiri N, The correlation of family functioning dimensions and self-concept of adolescent smokers in zanzan, J HPM, 2012; 1(4): 61-68 [Persian]
27. Fischer J, Cocoran K, Measures for clinical practice and research: a source book, volume2, adults, Oxford UNIVERSITY PRESS. INC 2006.
28. Epstein N.B., Baldwin L. M. , Bishop D. S.(1982), Family assessment device, Providence, RI: Brown University Family Research Program.
29. Mohammadzade A, Malek khosravi Gh, Preliminary psychometric properties and validity of a scale to measure family functioning (FAD), Journal of Family Research, 2006; 2(5): 69-89 [Persian]
30. Bishop D. S., Epstein N. B., Keitner G. I., Miller I. W., Zlotnick C., Ryan C. E, The McMaster structured interview of family functioning(McSiff).1978, Providence, RI: Brown University Family Research Program.

Original Article

Comparison of the dimensions of family functioning and normal juvenile offenders

Hojjat SK1, Ebrahimi Sani E2*, Moolavi Gange S 3, Kazemi S4, Ebrahimi Sani N5

¹ Assistant professor of psychiatry in north khorasan university of medical science. Addiction and behavioral science research center, Bojnourd

² M.Sc, in Counseling and Guidance, After prison leaving care center, North Khorasan, Bojnourd, Iran

³ M.Sc, in Management Education Planning, Education Bureau of Prisons Organization, Tehran, Iran

⁴ M.Sc student in clinical psychology, Addiction and behavioral science research center, Bojnourd

⁵ M.A. Student in psychology, Addiction and behavioral science research center, Bojnourd

***Corresponding Author:**

After prison leaving care center, North Khorasan, Bojnourd, Iran

Email:

eesani65@yahoo.com

Abstract

Background & Objectives: The stability of the family during different historical periods indicates the function of the institution. The purpose of this study is to compare the dimensions of family function of juvenile offenders and non-offenders.

Materials and Methods: This is causal - comparative study. The sample groups consisted of 138 normal families (father, mother and a teenage boy 12-18 years old) and 46 families of offenders were selected by simple random sampling and matched in terms of demographic characteristics. Family Assessment Scale (FAD) was administered in both groups. Data were analyzed by SPSS software and presented with chi square and independent t-test

Results: The results showed that the average size of family function in four subscales of two groups (roles, relationships, conflict, effectiveness, behavioral control), showed significant difference, but other variables (problem solving and accountability effective difference was not significant.

Conclusion: paying attention to family function and family therapy in assessing behavioral and psychological problems in adolescence, particularly behavioral disorders in adolescent boys plays an important role in reducing social problems and emerging risk behaviors

Keywords: Family dysfunction, juvenile, delinquency

Submitted: 25 Aug 2013

Revised: 29 Dec 2013

Accepted: 26 Jan 2014